

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

2021-02-01 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-507

2021 M. GYVENTOJŲ GAUTŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ PARDAVIMO AR KITOKIO PERLEIDIMO NUOSAVYBĖN IR IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ REALIZAVIMO PAJAMŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO YPATUMAI

Atsižvelgdami į Mokesčių administravimo įstatymo¹ 19 straipsnyje nurodytą VMI² keliamą uždavinį „padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas“, primename kokia tvarka apmokestinamos ir deklaruojamos nuolatinių Lietuvos gyventojų (toliau - gyventojas) 2021 m. gautos finansinių priemonių (toliau – FP) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių (toliau – IFP) realizavimo pajamos.

1. Pajamų mokesčio lengvata

Tokios rūšies pajamų gavę ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo³ 17 str. 1 d. 30 punkte aprašytas sąlygas tenkinantys gyventojai turi teisę pasinaudoti pajamų mokesčio lengvata. Šiame punkte nurodoma, jog pajamų iš FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo ir šių finansinių priemonių įsigijimo kainos bei kitų Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 19 straipsnyje nurodytų su FP pardavimu / perleidimu ir IFP realizavimu susijusių išlaidų skirtumas, per mokesstinį laikotarpį neviršijantis 500 EUR, pajamų mokesčiu neapmokestinamas. Aplinkybė, kada gyventojas įsigijo parduotas / perleistas FP ir realizuotas IFP, taikant šią lengvatą reikšmės neturi.

Atkreipiame dėmesį, jog įvardinta pajamų mokesčio lengvata netaikoma, jeigu:

- pajamos gautos už tikslinėse teritorijose įsteigtų vienetų išleistas finansines priemones;
- pajamos gautos iš tikslinės teritorijos;
- akcijos parduotos ar kitaip perleistos nuosavybėn tam vienetui, kuris jas išleido;
- vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 11

straipsnį, t. y. vieneto likvidavimo atveju;

• akcijos įgytos Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 str. 14 d. 1 punkte nurodytu atveju, t. y. kai pajamos gautos už neatlygintinai įgytas akcijas, taip pat akcijų nominalios vertės padidinimo atveju lengvata netaikoma pajamų daliai, kuri lygi akcijos nominalios vertės padidinimo sumai.

2. Apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimo tvarka

Apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas, gyventojas atsižvelgia į:

- per mokestinį laikotarpį gautų FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo pajamų sumą;
- parduotų / perleistų FP bei realizuotų IFP įsigijimo kainą, į šią kainą įskaitant sumokėtus

teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, susijusius su tų FP pardavimu / perleidimu ir IFP realizavimu.

¹ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas.

² Valstybinė mokesčių inspekcija.

³ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

Apmokestinamosios FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo pajamos apskaičiuojamos iš bendros per mokestinį laikotarpį pagal visus FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo sandorius gautos pajamų sumos atėmus bendrą FP ir IFP įsigijimo kainą:

- jeigu gautas skirtumas yra lygus 500 EUR ar mažesnis ir kai yra taikoma mokesčio lengvata (žr. šio rašto 1 punktą), prievolė mokėti pajamų mokestį gyventojui neatsiranda;

- jeigu gautas skirtumas viršija 500 EUR, iš jo atimamas 500 EUR neapmokestinamas dydis (kai mokesčio lengvata yra taikoma) ir gautas rezultatas apmokestinamas taikant Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 6 straipsnyje nustatytą pajamų mokesčio tarifą.

Pavyzdys

Gyventojas antrinėje rinkoje už 15 000 EUR pirko AB „X“ akcijų, kurias 2021 metais pardavė už 20 000 EUR. Šių akcijų įsigijimo kaina lygi 15 000 EUR, o pardavimo pajamos - 20 000 EUR, taigi pardavimo pajamų ir įsigijimo kainos skirtumas yra lygus 5 000 EUR sumai. Iš 5 000 EUR sumos atimamas 500 EUR neapmokestinamas dydis ir gauta 4 500 EUR suma priskiriama gyventojų apmokestinamosioms pajamoms.

Jeigu gyventojas per 2021 m. mokestinį laikotarpį gavo šiame rašte aptariamose rūšies pajamų, kurioms netaikoma Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata, tai iš gautų pajamų neatimamas 500 EUR neapmokestinamas dydis, o apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos iš gautų pajamų atėmus įsigijimo kainą, įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus.

Bendra per mokestinį laikotarpį gautų už FP pardavimą / perleidimą ir IFP realizavimą apmokestinamųjų pajamų suma apskaičiuojama sudėjus apskaičiuotas apmokestinamasias pajamas, kurioms taikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta lengvata, ir apskaičiuotas apmokestinamasias pajamas, kurioms minėta lengvata netaikoma. Gauta bendra apmokestinamųjų pajamų suma apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Atkreipiame dėmesį, kad jeigu gyventojas gauta pajamų iš FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo suma, kartu su kitomis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 6 str. 1² dalyje nurodytomis pajamomis, per 2021 m. laikotarpį viršija 120 VDU dydžio sumą, taikoma apdraustųjų asmenų einamųjų metų VSD⁴ įmokų bazei skaičiuoti, viršijanti dalis apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Kai parduodamos / perleidžiamos FP ar realizuojamos IFP, kurios yra sutuoktiniams bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausantis turtas, laikoma, kad pajamas sutuoktiniai gavo lygiomis dalimis, išskyrus atvejus, kai kitokią pajamų paskirstymo tvarką nustato vedybų sutartis. Atitinkamai, šio rašto 1 punkte aptarta mokesčio lengvata taikoma kiekvieno sutuoktinio gautoms pajamoms atskirai, pagal kiekvienam iš jų priklausančią FP ir IFP dalį.

FP pardavimo / perleidimo pajamos ir IFP realizavimo pajamos pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms. Todėl apskaičiuoti ir sumokėti pajamų mokestį, taip pat deklaruoti gautas pajamas privalo pats pajamų gavęs gyventojas.

3. Deklaravimas

Per 2021 m. mokestinį laikotarpį išmokas už FP pardavimą / perleidimą ir IFP realizavimą gyventojams išmokėjęs Lietuvos vienetas, užsienio vienetas per nuolatinę buveinę ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę privalo jas deklaruoti iki š. m. vasario 15 dienos, pateikdamas GPM312 formą⁵ VMI.

Gyventojas už FP pardavimą / perleidimą ir IFP realizavimą gautas pajamas turi deklaruoti, mokesčių administratoriui pateikdamas GPM311 formą⁶. FP pardavimo / perleidimo pajamos ir IFP realizavimo pajamos deklaruojamos GPM311 formos priede GPM311D2. GPM311 formą už 2021 m. mokestinį laikotarpį gyventojas turi pateikti iki š. m. gegužės 2 dienos. Šioje deklaracijoje apskaičiuotą mokėtiną pajamų mokesčio sumą privalo sumokėti iki deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo pajamų deklaruoti neprivalo, jeigu joms taikoma šio rašto 1 punkte aprašyta mokesčio lengvata ir jų suma per mokestinį laikotarpį

⁴ Valstybinis socialinis draudimas.

⁵ Metinė gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracija (GPM312 forma).

⁶ Pavyzdinė pajamų mokesčio deklaracija (GPM311 forma).

neviršija 500 EUR. Jeigu gautų pajamų suma viršija 500 EUR, tai visos šios rūšies pajamos (tiek tos, kurios priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, tiek tos, kurios apmokestinamos pajamų mokesčiu) turi būti deklaruojamos. GPM311 formoje taip pat turi būti deklaruojamos (nuo pirmo EUR) už FP pardavimą / perleidimą ar IFP realizavimą gautos pajamos, kurioms netaikoma šio rašto 1 punkte aprašyta mokesčio lengvata.

4. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo gautos FP pardavimo / perleidimo ir IFP realizavimo pajamos

Vadovaujantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 5 str. 4 dalimi, nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamos iš FP pardavimo / perleidimo ar IFP realizavimo nėra pajamų mokesčio objektas. Todėl šios rūšies pajamų gavęs nenuolatinis Lietuvos gyventojas jų deklaruoti ir mokėti pajamų mokesčio neturi.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė